

עפ"ג 71951/07 - רוני שוורץ נגד מדינת ישראל, מדינת ישראל - המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, עמנואל כרבאסי, Dynasit Invest LTD, אילן אורגד

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים פלייליים

עפ"ג 71951-07 שוורץ נ' פרקליטות מחוז ת"א - פלילי

לפני	כבוד השופטת עמיתה דבורה ברלינר
מבקש	רוני שוורץ
נגד	
משיבים	1. מדינת ישראל 2. מדינת ישראל - המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות 3. עמנואל כרבאסי 4. Dynasit Invest LTD 5. אילן אורגד

החלטה

1. המבקש הורשע ביום 5.12.2007 במסגרת הסדר טיעון בשני תיקים ת"פ 388/05 ו-ת"פ 3698/06 בעבירות מרמה, זיוף, הונאה ומיסוי.

בת"פ 388/05 הודה והורשע המבקש, שהיה עורך דין בהכשרתו, בשמונה אישומים שעניינם במכירה שלא כדין, באמצעות מעשי מרמה ומסמכים מזויפים, של קרקעות בבעלות תושבי חוץ. המבקש זייף, בעצמו או באמצעות אחרים, מסמכים וחתימות, מכר את הקרקעות בלא ידיעת הבעלים ושלשל את התמורה לכיסו.

במסגרת ת"פ 3698/06 הודה והורשע המבקש בשני אישומים הכוללים עבירות מס שמהותן אי דיווח לפקיד השומה על ההכנסות שנבעו ממכירת הקרקעות שלא כדין.

2. ביום 15.7.2008 ניתן פסק הדין בערעור המבקש ובערעורי המדינה (ע"פ 71951/07, ע"פ 71943/07 ו-ע"פ 70013/08). על המבקש נגזרו 68 חודשי מאסר וכן נפסק במסגרת פסק הדין כי על המבקש לשלם לניזוקים פיצויים בסך ₪ 625,000, בהתאם לחלוקה שנקבעה בין הניזוקים (להלן "פסק הדין").

3. ביום 7.6.2021 הגיש המבקש את הבקשה דנן לפטור אותו מתשלום תוספת הפיגורים שהתווספה לפיצוי שהוטל

עליו במסגרת פסק הדין, בהתאם להוראות סעיף 69 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן "חוק העונשין").

הבקשה הועברה לתגובת המשיבים ובהמשך התווספו אליה עמדת המרכז לגביית קנסות ותגובה מטעם המבקש.

הבקשה

4. המבקש מפרט בבקשה כי במהלך שנת 2007, במקביל להליך הפלילי, הוגשה בקשה להכריז עליו כפושט רגל בגין חוב לנושה. ביום 13.12.2007 ניתן כנגד המבקש צו לכינוס נכסיו, בשל הליך פשיטת הרגל, טוען המבקש, נמנע ממנו לשלם את חוב הפיצוי שהוטל עליו בגזר הדין.

ביום 26.10.2016 ניתן למבקש הפטר מחובותיו, למעט החובות בגין הקנס והפיצויים שנפסקו בפסק הדין.

5. המבקש, נכה, וכיום הוא משותק בארבעת גפיו ונזקק לטיפול סיעודי בכל שעות היממה. במהלך תקופת מאסרו התדרדר מצבו הרפואי של המבקש והחמיר.

6. המבקש פנה בבקשת חנינה אל נשיא המדינה, בכוונה שיפטור אותו מתשלום ריבית הפיגורים בגין הקנס. לטענת המבקש הבקשה לא התייחסה לריבית הפיגורים שנצברה בגין הפיצויים, מאחר וסבר בטעות כי חוב זה נכלל בהפטר.

7. נשיא המדינה דחה את בקשת החנינה והפנה את המבקש למיצוי הליכים מול המרכז לגביית קנסות.

8. בחודש מאי 2021 הגיע המבקש להסדר עם המרכז לגביית קנסות לפיו ישלם סכום בגובה קרן הקנס והפיצוי שהוטלו עליו בפסק הדין, בסך הכל 802,000 ₪. המרכז לגביית קנסות הסכים, במסגרת ההסדר, לוותר על מלוא תוספת הפיגורים לחוב הקנס. זאת בהתאם לסמכותו לפי סעיף 5ג לחוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, תשנ"ה-1995.

9. מאחר שביטול תוספת הפיגורים שנוספו לפיצויים שנפסקו לניזוקים מצויה בסמכות בית המשפט, פנה המבקש בבקשתו דנן.

10. סך ריבית הפיגורים שנצברה בגין אי תשלום הפיצויים עומדת על סך של כ-1,120,000 ₪.

המבקש עותר לביטול תוספת ריבית הפיגורים בגין הפיצויים בכדי לאפשר לו לפתוח "דף חדש" לאחר עשור וחצי מאז מתן פסק הדין.

11. המבקש מתאר כי חלה התדרדרות משמעותית במצבו הבריאותי וכי אושפז במהלך השנה האחרונה.

תגובת המרכז לגביית קנסות והמשיבים

12. בקשת המבקש הועברה לתגובת המרכז לגביית קנסות והמשיבים.

13. המרכז לגביית קנסות הגיב כי הסמכות להפחית את תוספת ריבית הפיגורים שהתווספה לחוב הפיצוי היא של בית המשפט. המרכז לגביית קנסות ציין כי בהתאם להסדר בינו לבין המבקש הסכים להצטרף לכל הסכמה להפחתת תוספת ריבית הפיגורים שתינתן על ידי מי מהניזוקים. במידה והניזוקים לא יסכימו לבקשה מותר המרכז לגביית קנסות את ההחלטה לשיקול דעת בית המשפט.

14. המשיבים 3 ו-5, ה"ה אילן אורגד ועמנואל כרבאסי (להלן "המשיבים") הגישו תגובה במסגרתה הביעו התנגדותם למתן פטור מתשלום תוספת ריבית הפיגורים למבקש. הניזוקים מפרטים כי ההסדר בין המבקש למרכז לגביית קנסות נכרת בעקבות הליך שנקט המרכז לגביית קנסות כנגד המבקש (ה"פ (חיפה) 26920-08-20), הליך אודותיו לא פרט המבקש בבקשתו. לטענת הניזוקים במסגרת ההליך עתר המרכז לגביית קנסות כי בית המשפט יצהיר כי המבקש הוא בעלים במחצית הזכויות בנכסים אותם העביר על שם אשתו וילדיו. רק בעקבות נקיטת ההליכים גובש ההסדר והמבקש שילם את סכום הקרן של הקנס והפיצויים.

15. המשיבים טוענים כי יש לדחות על הסף את בקשת המבקש ולו בשל הסתרת ההליך שהתנהל בבית המשפט המחוזי בחיפה.

16. עוד טוענים המשיבים כי נגרם להם נזק אדיר, כלכלי ונפשי, בעקבות מעשיו הפליליים של המבקש. במהלך השנים המבקש לא עשה דבר בכדי לשלם את חובותיו, הפחתת תוספת ריבית הפיגורים תאפשר לחוטא לצאת נשכר ותפגע באינטרס הציבורי של פיצוי נפגעי עבירה על הנזק שגרם להם המבקש. הניזוקים טוענים כי תוספת ריבית הפיגורים נועדה להשוות את שיעור הפיצוי לשוויו בעת מתן פסק הדין, הפחתת תוספת ריבית הפיגורים משמעותה לטענתם היא למעשה שינוי פסק הדין.

תגובת המבקש

17. המבקש הגיש תגובה לתשובת המשיבים שעיקרה חזרה על טענותיו בבקשה לביטול תוספת ריבית הפיגורים. בנוסף, המבקש טען כי המשיבים קיבלו את סכום קרן הפיצויים וכן "ריבית סבירה" וכי למעשה לא נפגעו כלל שכן בבעלות המשיב 3 נותרו המקרקעין נושא אחד האישומים ואילו המשיב 5 קיבל לידיו חזרה כספים הקשורים לאישום אחר, עוד בשנת 2013-2014 ולאחר הליכים משפטיים נוספים.

18. בהתחשב בכך שהמשיבים למעשה כבר פוצו ולאור מצבו הרפואי הקשה עותר המבקש לבטל את תוספת ריבית הפיגורים.

דין והכרעה

19. סעיף 69 לחוק העונשין קובע:

69 (א) בית המשפט או הרשם רשאים לפטור אדם, על פי בקשתו, מתשלום התוספת, כולה או מקצתה, אם שוכנעו שהיו סיבות סבירות לאי תשלום הקנס או חלק ממנו במועד הקבוע.

(ב) הבקשה לפטור תהיה בכתב, ותהיה נתמכת בתצהיר המאמת את העובדות המפורטות בה; בית המשפט או הרשם רשאים להחליט בבקשה על יסוד התצהיר בלבד או במעמד המבקש בלבד.

(ג) החלטת בית המשפט או הרשם ניתנת לערעור כהחלטה אחרת של אותו בית משפט בענין אזרחי, אם ניתנה רשות על כך מאת נותן ההחלטה.

20. מטרת הפיצוי בהליך הפלילי היא לאפשר לנפגע העבירה לקבל סעד ראשוני ומהיר, אשר יאפשר ריפוי חלק מנזקיו.

בע"א 6485/18 מדינת ישראל נ' פלוני (פורסם ביום 26.12.2019) נקבע מפי כב' הש' הנדל כי "הפיצוי הוא רכיב עונשי לכל דבר. ...הפיצוי הפלילי הוא בעל מאפיינים ייחודיים ואינו דומה לפיצוי האזרחי. כך באופן עקרוני וכך באופן מעשי. מבחינה עקרונית, מדובר בחלק מעונשו של הנאשם, דהיינו הוא נגזר מאחריותו בפלילים. מבחינה מעשית, יש אפשרות להעניק פיצוי מהיר שאינו כפוף לכל שלבי פסיקת הפיצוי בהליך אזרחי" (שם, עמ' 4).

בע"פ 6452/09 כב' הש' דנציגר מפרט תכליות נוספות לחיוב נאשם בתשלום פיצויים לנפגעי העבירה, ביניהן תכליות הנוגעות לאינטרס הציבורי בנוסף לאינטרס של נפגע העבירה:

"הפיצוי האמור הינו בעל רכיב אזרחי דומיננטי אך הוא מושפע מסביבתו הפלילית ומהנורמות המאפיינות אותה, ולפיכך הוא בעל מספר תכליות שונות, ביניהן: מתן סעד מיידי לנפגע העבירה, מבלי שייאלץ להמתין לסיום ההליכים האזרחיים בעניינו ולעיתים אף יחסך ממנו, אם יסתפק בסכום הפיצוי, המפגש המחודש עם העברין שפגע בו במסגרת הליכים אזרחיים; הכרה חברתית בסבלו של הנפגע; העלאת מעמדו של קורבן העבירה בהליך הפלילי, כחלק מהמגמה לשלבו בהליך הפלילי ולהכיר בזכויותיו במסגרת הליך זה ואף יסוד של היטהרות לעברין עצמו, שחיובו בפיצוי לטובת הנפגע עשוי לתרום לשיקומו [ראו: רע"פ 9727/05 פלוני נ' מדינת ישראל ([פורסם בנבו], 8.8.2007); ע"א 6897/06 בודגור נ' מדינת ישראל ([פורסם בנבו], 26.2.2008) (להלן: עניין בודגור) פסקה 17 לפסק הדין]. (ע"פ 6452/09 קאסם עלי נ' מדינת ישראל (פורסם ביום 22.7.2010), עמ' 9)

21. במקרה שבפנינו המבקש שילם את קרן הפיצוי, הגם שעשה זאת רק בחלוף 13 שנים ממתן פסק הדין ואף זאת רק לאחר נקיטת הליכים על ידי המרכז לגביית קנסות.

בתגובת המבקש לתשובת המשיבים הוא מעלה טענות כי הם פוצו במלוא קרן הפיצוי "בתוספת ריבית סבירה" וכי

למעשה לא נגרמו להם נזקים של ממש בגין העבירות אותן ביצע המבקש (סעיפים 17-21 לתגובה). טענה זו אינה ממין העניין, שהרי הפיצוי מהווה חלק מה**עונש** שנגזר על המבקש, והוא לא נועד להוות תחליף לפיצוי אזרחי של הניזוק במלוא נזקיו. נזכיר בהקשר זה כי אף לטענת המבקש עצמו המשיב 5 זכה שיושבו לידיו כספי המרמה רק בשנת 2013-2014 כשש שנים לאחר מתן פסק הדין.

מעבר לאמור לעיל לא ראיתי לנכון להתייחס לטענות נוספות שהעלה המבקש.

22. יחד עם זאת בפן המעשי, בהינתן מצבו הרפואי של המבקש, המשתקף במסמכים הרפואיים שצרף, וכדי לשים קץ לפרשה זו ולהביא לכך שהמשיבים יזכו ולו לחלק מהריבית ראיתי לנכון להעמיד את תוספת ריבית הפיגורים בגין הפיצויים על מחצית הסכום שהצטבר.

המזכירות תודיע לצדדים.

ניתנה היום, ו' כסלו תשפ"ב, 10 נובמבר 2021, בהעדר הצדדים.